

Oglas, pripisana itd.
Ukraj i računaju se na temelju
običnog članka ili po dogovoru.

Novi za predbrojbu, oglase itd.
Sajt se naputnicom ili polož
slicom pošt. štedionice u Boču
na administraciju liste u Puli.

Kod naručiva valje točno oz
načiti ime, prezime i najbliže
politu predbrojnika.

Tko list ne vremi ne primi,
nisi to javi odpravljenu s
stvorenem pismu, za koji se
za plača poštarnica, ako se iz
vara napisi „Reklamacija“.

Dekovnog računa br. 547-549.

Telefon tiskare broj 38.

Odgovorni urednik i izdavač J. Mahulja. — U nakladi tiskare Laginja i dr. u Puli ulica Giulia 1. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu (Via Crociera br. 1, II. kat.).

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nosišga sve dokvar!“ Naroda poslovica.

Poziv na predplate.

Eto smo već pri koncu godine, a mnogi
nas pošt. predplatnici nisu podmirili je
predplate za tekuću godinu, te ih ovime
ujedno umoljavamo, da podmire pred
plate prije konca godine, jer ćemo inače
svakomu, koji to ne učini, početkom bu
duće godine obustaviti šiljanje liste.

Imade pak još mnogo onih, koji uza
sve opomene neće da podmire svog duga
za prošle godine. Kad takovima učinimo
troškove, neka tad krive sami sebe.

Upozorujemo pak i ovom prilikom novo
predplatnike, da uviđe unapred pošalju
predplate, jer bez toga u buduće nećemo
šiljati nikomu liste, pošto su do sad
mnogi i mnogi naručili list, onda nakon
više vremena list odbili, a da nikada ne
platise predplate. Opazimo još tom prilikom
— što je vrlo žalostno — da onda drugi
iz istog mjeseta naruči list, drži neko vre
ma a onda odbije neplativ lista. Radi toga
zahtjevamo sada od svakog predplate una
prije, sto neka nau nitko ne zamjeri.

Pula u decembru 1910.

Uredništvo i uprava „Naša Sloga“.

Koncem godine!

Današnjim brojem svršava „Naša Sloga“
42. godinu svoga obstanka i svoga skrom
noga djelovanja oko probudjenja i osvje
štenja istarskih Hrvata i Slovenaca. Nala
žeći se na između stare godine, valja da
učinimo, kao što čini svaki marljiv i soli
dan trgovac koncem svake godine svoju
bilancu, nešto računa o svojem i narod
nom djelovanju tečajem godine 1910.

Najvažniji dogodaj tečajem ove godine
bio je bez dvojbe u našoj pokrajini poku
šaj izmirenja obiju narodnosti Istre. Naši
su zastupnici na mnogobrojnim sastancima
obširno i temeljito narodu razložili kako
je došlo u saboru do izbora takozvanog
kompromisnog odbora, kako su tekli heno
i mučno pregovori u tom odboru između

naših i protivničkih odbornika i kako je
konačno došlo do posvemašnjeg preloma.
Oni su bio dobro dokazali, da je s pro
тивničke strane manjkao svaki smisao i
svaka ozbiljna nakana za poštenu i pra
vedno sporazumljenje između nas i Tal
ijana. Ovima se bo radilo jedino o tom,
da zašlije visoke vladine krugove i da
provedu nekoje stranačke osnove, kao što
je ona o obustavi občinskog izbornog reda
za šest godina, što im se je na žalost i
posređilo. Sve ono priznali su bez okla
vanja njihovi uvaženiji listovi; sve to im
je i s naše strane optovorno dokazano, a
biti će da malo i od strana naših zastup
nika još jasnije utvrđeno. I, tomu se neće
suditi onaj, koji pozna zanikavost i hinbu
istarskih Talijana, koji se drža nekršćan
skog dodušte, ali praktičnog i sebičnog na
čela: „blateni oni, koji sve uširaju!“ Njima
bo je pravo, da potraju danasne stanje u
pokrajini do konca sveta, jer bi tako ostali
i nadalje jedini i absolutni gospodari i
vladatelji u pokrajini.

Računajući s jedna strane na susretlj
išči i simpatične slike, s druge pak
ne nemar, nehaj i zaslipljenost (kako je
to umjesto kazao pok. Cuder) iste vlade,
idu oni bezobzirno i dosledno preko car
skih zakona i mimo naših prava na dne
vni red.

Hinbeno i neloyalno smišljena pomir
bena akcija svršila je dakle onako, kako
su to nejzini začetnici željeli. Svрšila je
žalostno i sramotno za same spletare,
kao da je nas za jedno dragocjeno izkustvo
obogatila.

Drugih osobito važnih dogodjaja na na
rodno-političkom polju nismo u Istri imali,

Na prosvjetnom polju pokročili smo i
ove godine za korak napred uzprkos proti
tim željama uprave i usupor nenaklo
nisti cesarskih oblasti. Na tom ide gla
vana zasluga našu velevarnu „Družbu sv.
Cirila i Metoda“, koja vrši onako plem
nilo i uživšeno svoje prosvjetno posla
stvo. Našu „Družbu“ preporučamo i ovom
prilikom najtoplijim svim prijateljima puk
prosvjetje u Istri.

Naša pokrajina zadesila je tečajem iz
tluće godine svakojake elementarne ne
pogode. Svakogodišnja susa posjedila nas
je i ove godine a nemila tuča riedko je
koje godine do sada naniela toliko štete u
čitavoj Istri kamo upravo ove godine. Suš
i tuči pridružila se na proljeće i na jesen
u nizinama i dolinam povodanjem i douništlu
ono, što bijes ještě preostalo na polju i
na livadi.

Glavni proizvod naše pokrajine — groz
đa ili vino — izdalо je u nekojim pre
dielima zemlje posve, a u drugim dobrim
dileom.

Dakle ni u gospodarskom pogledu ne
možemo se pohvaliti, premda čino i na
tom polju pozvani člmenici — gospodar
ske zadruge, putujući učitelji, pojedini sve
ćenici i učitelji itd. — što i koliko im je
moguće za napredak gospodarstva.

I tim bismo mogli zaključiti ovaj član
čić na koncu godine 1910. Ali još nam
loži nešto na srcu. Prije svega moramo se
obratiti na naše stare prijatelje i istomi
sljjenike, predplatnike i dopisnike molbom,
da nam ostanu vjerni i u nastajućoj go
dini 1911. Mi smo prvi, koji ćemo pri
znatni, da kod našeg lista nije sve onako,
kako bi moralo biti. Uzroci tomu poznati
su nauna kao što i našim prijateljima.
Krivnjé imade na nama a — budi rečeno
za zamjere — i na njima. Onaj između
njih, koji može kazati mirene duše, da je
učinio prema listu podporom, perom i sa
vjetom podpunoma svoju dužnost, neka se
prvi nabaci kamenom na nas.

Joste jednu, koja nas silno boli. „Naša
Sloga“ svršava, kako rekemos na uvdov
oviš brojem 42. godinu svoga života. O
njegozinim zaslugama za Hrvate Istre može
se suditi koko se hode. Ali, bilo te za
sluge najneznačnije, bille one nikakve, ipak
nebilo smio, po našem nemjerodavnom судu,
nijedan pravedan i posten Žovječ, najpoče
tiviji, Izlažeći u Istri, nazvati ju „najvećom
neprijateljicom našega naroda u Istri“. I
tekav sud izrekao o njoj muževi, koji pri
povjedoju istinu i pravdu, muževi, koji bi

morali znati, da ne nema nista savršena na
svetu i koji nas uče, da najpravedniji čo
vjeck danonice više puta sagrieši i posne.
Takav grozni sud u našem listu mogli bi
i smeli izraziti možda jedino tada, kad bi
duboko uvjereni bili, da se u njemu ho
tomici grieši, da je kod uredništva i su
radništva zla nakana (mala fides). Dok no
moju pak o tom uvjerenja ni za to svje
dočanstva i dokazi — držimo, da jo takav
sud nekolegijalan, nepravodan i nekršćans
ki. Sretnih li urednika onog lista budu li
mogli kazati danas 80—40 godina: *čisti
sme kao novokršteno dičo!*

S takovim so mi mijeriti nemozomo, ali
da smo mi i da je naš list bar tako iskren
i tako dobar prijatelj istarskih Hrvata, kao
što su oni i njihov list, evo naše sledo
gleve!

Nova godina i „Družba sv. Cirila i Metoda“ za Istru.

Na izmaku smo godine 1910., koja je
našoj Istri donijela novih muka i novih
borba. Oni koji ne poznaju naše Talijane
i našu carsko-kraljevsku vladu, držali su,
da će među nama i našim narodnim pro
tivnicima doći do nekog sporazuma na
upravnom polju naše pokrajine. Ali dogo
dilo se protivno: i vlasti i Talijani nisu
puno dvije godine činili drugo, nego gle
dali, kako bi se taj sporazum razbio i
osjetio. Za prošlog saborskog zasjedanja
postavljalo se našima takove uvjete, kojih
oni ni kao ljudi ni kao Hrvati nisu mogli
da prihvate. I od toga nastao je novi pre
tom. Talijani na zemaljskom odboru i dru
guda čini se da nemoju prečeg posla, nego
da se našem siromašnom narodu osvećuju i
i globljenjem i svakojakim drugim nasi
ljem. Taj zulm naši podnose mirno. Na
svim javnim sastancima, kojih je u ovo
potonje vrijeme bilo u svim istarskim kra
jevima sijaset, narod se je svuda izjavio,
da stoji kao jedan uza svoje zastupnike,
da se ne boji talijanske osvete, da će pre
gorjeti još mnoge muke i patnja samo

sam, po višoj zapovjedi sa svjetovne strane
hodč. Nego o tom kasnije.

* * *

Zupnika Anta Ragužina u Zamasku bili
su upravitelj župa i Motovunu Ventin, i
tamošnji občinski načelnik i družina tuzili
već godine 1902. tadašnjemu kapitularnomu
vikaru Franju Petroniu u Trstu za to, što
je rabio slavenski ritual izdan godine 1893.
te što je tobože crkve pohrvatio i uveo u
nju novotarije. Zupnik Ragužin, pozvan
na opravdanje, opravdao je svoj postupak
na temelju nepohitnih dokaza, i sa pod
pisi svih kućnih gospodara župa tako, da
su rečeni tužitelji dobili od spomenutoga
vikara ukor. Bio je onda mir, dok mu nije
došao u kanonički pohod biskup Dr. Nagl
dne 5. jula 1908. Taj ga je odmah pitao
za bogoslužni jezik, a Ragužin mu sve
je lepo razložio i dokazao, kako je slavenski
jezik obrednim u onoj župi od predavañih
ili slično govore pobožni i razboriti muževi.

vremena, te mu pokazao glagolski misel,
ščavet, slavenski rituel. Biskup Nagl nije
se ni malo obaro na aco te dokaze, već je
župniku zapovjednim načinom rekao, da
nemislio jezik mjesati, da mora rabiti samo
latinski jezik (Eto to je glasoviti „Nihil
Inventur“. Po njem se je moralno uvesti
novotariju, latinski, gdje je nije bilo). Do
zvoljeni da su samo njeki upli kod krata
i ženitbe. Ritualna od godine 1893. da
nemislo rabiti. On, biskup Nagl, da izdati
za Trčansko-Koparsku biskupiju navlaštoni
ritual. Kakvoga pismenoga nalogu Nagl
nije dao, te je u Zamasku ostalo sve pri
starom. Spominjamo ovo, jer je analogno
i onim, što je Nagl htio provesti pismen
i zapovjedni svedenikom u Lanišću,
Brestu i Slunju tri godine kasnije, te kaž
da je već došao u biskupiju s namjerom
da posve zatre slavensko bogoslužje, nit
ne kušav uvjeriti se, da li je opravdano
ili ne. (Slijedi.)

neka se ova borba za hrvatski obraz što časnije dovrši.

Diviti se moramo tomu narodu, koji se radiju pušta mrevariti od svog dušmanina, nego li da pred njime prigne svoju glavu. Dok imade takova naroda, Hrvati mogu biti mirni: Istra im neće nijedna sila ni svijetu oteti.

Ali jedno nas zabrinjuje. Gdje Talijani ne mogu, da nas silom zatru, tamo oni rade milom. Dok se narod u osvještenijim krajevima Istra drži lijepo i junački, došle nam živali u nojzadnjim krajevinama, u blizini i pod uplivom talijanskih gnezda, pomaču malači i nesvesljeno se stapa s našim neprijateljem. U tim zapuštenim mjestima Talijani daju na vrat na nos svoje škole, mame siromušu našu djecu darovima i običićem; čine sve moguće, da ih privuku u svoje škole. Tu treba doskočiti, tu treba stati i zaprijeti to nasilno odnarođivanje naše krvi. Naša družba sv. Čirila i Metoda za Istru vidi tu našu negativu i htče iz svih sila, da je ukloni. U potbuna četiri mjeseca otvorila je na najizložljivim točkama naše Istre sedam novih razreda: Sada se radi na tom, da u tri mjesta, gdje bjesni najdivlja narodna horba, otvori tri nova škole. I tako će broj njezinih učitelja poskocići na 60, a njezini će izdatci još i većima ponarasti. Očuda i potreba, da se tu družbu upravo sada što jača podupre, otuda i dužnost svim Hrvatima, da je što izdašnije pomognu.

Hrvati i Hrvatici! Na vratima je Nova Godina. Sjetite se tom prigodom naše Istre, sjetite se naše družbe! Pomislite da je na izmaku godina, koja je družbi donijela i nešto dobra, ali je družba to dobro razdala među onu koli stradaju i kojih trčaju pridići. Naskoro stupit ćemo u novu godinu, koja trči, da družbi donese još i više dobra, da može još i više izdati u svrhe naše narodne samohbrane u Istri i za uvijek otigrati iz dužmanskih paždača, koji ne pitaju i ne zele, van da ostanu dobri i pravi Hrvati.

Pomožimo družbu!!!

Interpelacija

zastupnika Špinčića i druga na Njegovu Preuzvišenost g. ministra pravosuđa.

Obzirom na interpelaciju prvpodpisana god i drug, od dne 24. junija 1910. god, u kojoj bijahu navedeni konkretni slučajevi o nepoznavanju hrvatskog odnosno slovenskog jezika sa strane novoimenovanih sudbenih činovnika kod raznih kotarskih sudova u Istri, u kojima obitavaju većinoma Hrvati odnosno Slovenci;

Obzirom na to, da se je u ovoj interpelaciji osobito istaknuto slučaj imenovanja predstojnika kotarskog suda u Cresu, koji po zadnjem popisu pučanstva broj 5863 Hrvata i 2023 Talijana, dočim novoinvenovani predstojnik u opću ne pôzna hrvatsko jeziku;

Obzirom na činjenicu, da su bile dne 27. oktobra t. g. dvije žene iz Martinšćice, čisto hrvatskog sela u sudbenom kotaru Cres, pozvate k rečenom kotarskom sudu sa talijanskim pozivom, da su u si dale prije rastumačiti poziv, da su se vratile neopravivši ništa kući, jer ih kotarski sudac nije razumio, da im je rečeni sudac naložio, neka idu kući te neka se povrati drugi put sa osobom, koja poznati talijanski jezik, uslijed česa su te žene morale hodati badava 5 sata u Cres i natrag i imale troškova;

Pošto se takav barbarски postupak u uredjenoj državi i kod uredjene uprave niti jedan dan trptjeli nebi smjelo,

uslobodjuju se podpisani postaviti odnosno ponoviti njegovu Preuzvišenosili g. ministru pravosuđa

Uput.

1. Kako opravdava Vaša Preuzvišenoslost imenovanje predstojnika kotarskoga suda u Cresu, koji ne poznaje jezika većine pu-

čanstva onog kotata, košto i imenovanje sudsca u Iščinku i po jednog kancelištu u Puli, u Vodnjanu i Kopru, koji ne poznaju jeziku velikog dijela odnosno većine pučanstva ovih kotara?

2. Sto kani Vaša Preuzvišenoslost poduzeti, da se odmah odprave ovi tim imenovanjima nastaliči redoviti odnosi, oprobno u Cresu, odnosno, koji se u uredjenoj državi po pravu i zakonu ne daju odzeti?

B eč, 29. 11. 1910.

(Sljedeće podpisi.)

Interpelacija

zastupnika Špinčića i drugova na Njegovu Preuzvišenoslost ministru za bogoslovje i nastavu.

Nova vas, kod Poreča jest selo, koje po zadnjem popisu pučanstva broji 988 stanovnika. Kao običjni jezik naveden je kod 115 stanovnika hrvatski a kod 812 talijanski. U istina tako imade samo četiri ili pet u najnovija doba tamo priseljenih karajelskih obitelji, u kojima se govori talijanski, dočim se u svim drugim obiteljima govori hrvatski.

Okо god. 1875. bijaše tude ustrojena jednorazredna javna pučka škola sa talijanskim naukovnim jezikom, koja se nalazila sad u jednoj sad u drugoj kući.

Prosle godine sagradila se je na trošak (oko 85000 K) svih stanovnika onog skolskog područja bez obzira na narodnost, nova zgrada sa trim sobama za poduku i sa stolom za učitelja. U toj zgradi stajnu jedan talijanski učitelj, podutavaju dvije učiteljske sile u dvim sobama za poduku, dočim se u trećoj sobi za poduku nalazi dječje uzgajalište talijanske družbe „Legna Nazionale“, te tvornice djece za talijansku školu.

Sve se to događa pred otima c. k. austrijskih školskih oblasti usprkos gori opisanim faktičnim jezikovim odnosuščinama, usprkos tome, da ljudi već više godina mole za hrvatsku školu i usprkos tome, što su se izjavili prigodom odnosne komisionalne rasprave obdržavane na licu mjesta dne 29. januara t. g. zastupnici od 88 djece dužne položiti školu za hrvatski naukovni jezik.

Takre se odnosušči n-ji smjelo trptjeti u uredjenoj državi te moraju jako uzemiriti i najmirnije ljudi u tom selu, jer uvidjavaju, da se je školska zgrada sagradila po nalogu oblasti sa novcem svih porezovnika, dakle i onih, koji već više godina mole za hrvatsku pučku školu i koji su se kod uredovne komisije izjavili za hrvatski naukovni jezik, da so u toj školi podučava izključivo u talijanskom jeziku i da se ju rabi za talijanskim privatnim školskim družbom i u opću u svrhu odnarođivanja. (Kakva je bila težnja za hrvatskim naukovnim jezikom kod tamošnjeg naroda, dokazuje okolnost, da se je upisalo u tamošnju hrvatsku privatnu pučku školu koja se je nedavno otvorilo, 105 djece, za dnevnu poduku i oko 70 odraslih mladića za vternju poduku.)

Iz tih razloga, postavljaju podpisani na Njegovu Preuzvišenoslost gosp. ministra za bogoslovje i nastavu slijedeći

Upit:

Jeli voljna Njegova Preuzvišenoslost poduzeti odmah shodne korake, da se odmah odstrani iz školske zgrade školskog područja Novavas kod Poreča u Istri dječje uzgajalište talijanske privatne družbe „Legna Nazionale“ te da se u tom selu osnuje na temelju dne 29. januara 1910. obdržavane komisionalne rasprave javna pučka škola sa hrvatskim naukovnim jezikom i da se tu školu smjesti u gornju školsku zgradu?

B eč, dne 29. XI. 1910.

(Sljedeće podpisi.)

Sjetite se družbe Sv. Čirila i Metoda za Istru!

Martonski spor. — Konac godine

Mnogi misle, da bez informacije i volje u „Našu Slogu“ nedostaje tit jedna beseda. To je mnogo krivo, jer zahtjeve od visovremena ja sam vrlo redko što napisam za ovaj list, a skoro nikad nivoditi prije, što su drugi napisali.

Ove se je godine, uslijed prelike dobrote odgovornog urednika dogodilo nešto, čego nemogu nikako odobrili.

Gosp. Radić iz Marčane oborio se je u nekoliko brojeva „Naša Sloga“ na tamoznjeg posjednika g. Viktora Marča.

Od ovoga je slijedio nakon dugog oklevanja, — jer sam ja sam želio — da se neumeće ulja u vatru — dosta kratek odgovor, a to ne opet dosla veliko „priopštanje“ g. Radića. U tom priopštanju ima par stavku, koji uzeti sumi za se pred ljudima, koji nepoznaju pobliže odnosa, mogu pobuditi sumnju o poštenje Marča.

A posto je Viktor Marčić čovjek po mnoru sudu poštovan nad svaku sumnju i velikog je dobra učinio svoj dan Marčić i njegovom narodu, to ja moram da odlučujem ovako pod konac godine, da o privatnom poštenju g. Marčiću nikad nisam posušnjao ni govorio proti njemu. Sto g. Radić spominje moje neke riječi glede lokala gdje ima biti Marčanskog društva, to se smije i može turinčiti jedino tako, da kad sam čuo, da ima u selu oglašće proti Viktoru Marčiću, da on tobože sve sati bavi i da je spravio (ili hoće da spremlji) blagajnu i sve posušnjice stvari u svoju kuću, rekao sam (a to bili i danas, da razpršim slabu vjeru o poštenom čovjeku), da je bolje, da uteč ostanje Izvan Marotove kuće, mukar imalo društvo vše trašili na najnovinu.

Gledje tobožnjega nekorektnoga računanja ili zahtjeva kamata na uloske, bila je puka bludnja g. Morota prema nečinu računanja pri našim državljima. On je nju nekom zgodom htio, da mu Marčanskog društva platiti kamate od tihda tekuće godine na onaj dio ulaska, što mu ga je za to društvo isplatio naša Posušnjica u Puli. Prema našim običajima, kamati na ulazku od godine u kojoj se dižu, isplaćuju se samo tada, kad se digne cieli uložak, ili kad koncem godine (ili odmah početkom nove) ulagatelj hoće, da ima u gotovom kamatu od ciele pretekle godine. Goep. Marot da se je uglaviti o onoj bludnji. To potvrđuju g. Stihović, ravnatelj Istarske Posušnjice u Puli, koji me je molio, da i u njegovu ime dodam ovu izjavu. Ni, u onom koraku gosp. Viktora Marčiću nitko razumjan neće vidjeti ništa zla.

Toliko na razjašnjenje sa željom, da osobna zadirkivanja prestanu i da osobito naši mladići svoje umne sile porabljaju proti onim, koji su Marčići i Marčincima i cijelom hrvatskom narodu u Istri zadali stotine ljetih rana.

Pula, 29. decembra 1910.

Dr. M. Luginja v. r.

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

Sretnu novu godinu nazivljemo svim našim čitateljima želeći im iz dna srca svako dobro, najjačko jučačko zdravlje i podpuno zadovoljstvo!

Extra Puljam nulla salus! Na 19. ovog mjeseca imala je pulsku Općinu otvoreni u domovinu jednog bezposlenog Dalmatinca. I zbilja ukrcaš čovjek na parobrod društva „Puglia“, što odlazi iz Pule na 5 sati u jutro.

Vidjite znati, da je na 8 sata po podne istog dana odlazio iz Pule za Dalmaciju Lloydov parobrod i da za to nije bio trebalo diktati ljudi na 4 sata u jutro po krutoj zimi. Zatim valja znati, da Lloyd i

domaća društva daju Općinama 33% popusta kad udoljuju tuđe općine.

A „Puglia“ ne daje popusta. I tako ona dalmatinska Općina imala da nadoknadi veći trošak i to u zep „Puglia“, po volji puljske latinske gospode.

Zato Općina nije čovjeka otpremila Lloydovim parobrodom? Sigurno ne za to, jer je Lloyd „austriaco“...

Možda su latinska gospoda na „Puglia“ spekulirala i kad je ono prošlog ljeta veličući štor Cirletto Frank htio protjerati iz Pule nekoliko stotina dalmatinskih i bosanskih radnika, da spasi Pulu od puljske kolere?

Kako smo se kasno sjetili liječnika proti kolere! Ako hoćeš obraniti Pulu od puljske kolere, ukraj zdrave ljudi na puljski brod, doveđi za to u arsenal nekoliko stotina puljskih radnika e... salva la patria! U ističi veliki je latinska mudrost.

Javni sastanak. Petak dne 30. t. mj. u 8 sati na večer držati će se javni sastanci u slijedećim lokalima: Gostiona Ferencija u Via degli Operai, Gostiona Valjkovića Via Monte Castagner, Gostiona Zic Ivan Via Ammiraglia, Gostiona ai Campi Elisi Via Medolino.

Predmet razgovora: Popis pučanstva.

Nova narodna Banka u Puli. U prvoj polovici budućeg mjeseca počet će djelovati novoustanovljena Banka pod imenom „Kreditno i eksploativno društvo, registrirana zadružna sa neognorančenim jamstvom“ u Puli. Prostirija te nove Banke bili će u Via Giacomo Cirencel.

Novom novčanom zavodu želimo najbolji uspjeh.

Narodni darovi. Na Badnjoj večeri kod Češića sabrano od Češa i Hrvata K 8-7.

Ostatak novca koji je bio sakupljen za vjenčac pok. Zorko Stiglić doje se družbi K 28-70. Hrvatska Omladina.

Čitaonica u Ljubušnjima držat će svoju redovitu glavnu skupštinu u nedjelju dne 1. siječnja 1911. u 6 sati na večer uz slijedeći dnevni red:

1. Pozdrav predsjednika.
2. Izvješće liječnika.
3. Izvješće blagajnika.
4. Izbor nove uprave.
5. Eventualije.

Odbor.

Voloski kotar:

Kastavci! netrpite te poruge. Prijatelj nam piše: Slučajno dopade mi u ruku jedan omot (kuverta) c. k. baždarskog urednika u Kastvu. Procitat naslov tog uredu prekrizim se ilemom rukom. Evo zasto! Na omotu tog uredu stoji crno na bijelom:

X. K. Eichamt — Castua ex offo — Portoforei. A pečat? Evo i njega:

K. K. Eichamt Castua.

I. R. Ufficio di zaggio Castua.

I Kastvu — dakle jemacki i talijanski u hrvatskomu ni tragal! Ja li to moguće? Dakako da je! A kako dugo će ta poruga potrajati? Dok budu htjeli Kastavci. Nadamo se, da neće dugo.

Pazinski kotar:

Zadnji dan. Žurno se približava 31. decembra o. g., dan osoblja, jer će popis naroda ustanoviti narodno, kulturno i gospodarsko stanje u našoj državi. Širok istraživač o tome ljeđi broj prodavanja. Pit sleću knjižicu: „Što smo, što imamo?“ narodu je već u rukama. Mnogo ih je već poučeno, ali još ih više nauka treba. Kad bi sada svaki rodoljub svoju dužnost učinio, mogli bismo mirno čekati uspjeh tog popisa naroda, koji će imati upravo nedogledno značenje za budućnost naroda našeg. Imamo mjesec, kamo predavaćemo da sada nije mogao doći, a neće ni kasnije moći; tamo neka doduš bar štampana upute, po kojima svaki plemeni čovjek može narod poučavati.

„Istarski klub“ u Beču poklonio je „Odg

boru za prosvjetu" u Pazinu ljepli broj razglednica sa slikom blagopokojnoga bliskupa Jurja Dobrile, da po jednu priklopi svakoj knjižici. Biš sada i jest doba, da slika velikoga pokojnika zadrži u narod. Ono milo i plemenito lice neka nas sjeti, da nas narod nije umr'io, nego na mnogim mjestima još spava, ali tko spava, taj će se probuditi.

Knjizica sa slikom stoji 10 flira, 10 komada 90 f., a 50 komada 4 K. Narudžbu prima g. Senen Mogorović, svršeni pravnik u Pazinu.

Na posao svi, kojima u gradima rodili su srednje škole, nared vam zove!

Iz Pazina. U predzadnjem broju "Naše Stoga" izasao je članak; koji kaže, da nisu nekoji učitelji ovoga kolara dobili još plaće; akoprem traže već škola 8 mjeseca. Sada je vod tr mjeseca i po škole; i još bitniji dobili plaću.

Svaki čovjek mora se diviti pipavosti oih ljudi, koji moraju za to skrbiti.

Ja bих rádo znao, što bi dočinili radi, da oni imaju čekati nekoliko mjeseca plaću:

All dà: Sit čovjek i na objed zaboravi!

Vidjet ćemo, koliko vremena ćemo još čekati i strpljivosti je i prýjše:

Popis pučanstva. Članići odbora za preostvjetu u Pazinu podučavali su narod o popisu pučanstva na božićni ponedjeljnik u skupštinsama u Karlobi, Sv. Nedelji i Šumbragu.

U nedjelju dane 1. januara podučavati će u Sv. Martinu i Rabu, a u petak dane 6. januara u Boratu.

Tine završuje ovaj odbor svoja predavanja o popisu pučanstva, kojih je održao preko 40, što je, ako se uzme maleni broj predavača i isto tako ograničeni broj dana, koji su za skupštine podesni, svakako prikladan broj.

Odbor će se sada baciti na drugo polje, a o tom ćemo u budćem broju javiti opštinu.

Koparski kotar:

Hijene u Sovinjaku. Hijene u Sovinjaku! Čudno jeli? pa ipak istinito. Samo što to nisu noćne "zvijeri", već noćne izmetine u ljudskoj podobi. Glavu nose pokunjenu, hrbat pogribljen, a hod očuvaj nas Bože, kao ukocen. Žive u Sovinjaku u Austriji. Hrane se ponažištvoštinom, zato vonjuju na kilometar daleko. Radi toga pristojni i posteni lji i moraju u njihovoj blizini začepiti nos. A tako zaudaraju po mrcini, da kad bi se s njima ognjilo polje, potrovali bi bilje na stoljeća; dokle objekti ispod odpadaka ljudskih. Ako ih glad ruci, osmje se često, na same spomenike na groblju. Zandarmi ih se uopće ne boje. A da bi oni i ovdješnja talijanska škola svoju djecu o pristojnosti podučavali i u budućnost upućivali, o tom se barem u srednjem Sovinjaku ništa ne čuje. Prave su to hijene, samo što je još u tom razliku, što je hijena tijelom kosmata, dočim imaju oni i dužu kosmatu.

Anonimnim se pismom prijavljuje ovdješnjem hrv. učitelju. Vele, da ga kroz dvije godine, što je kod njih ne upoznaše do sada, te da će ga razbitom glavom poslati u Češariju, ne umri li se čim prije. Nije im naime uspjelo zavesti naš narod, da im potpisu molbu za imati opet administraciju općine u Sovinjaku. Ali videć, da im to ne pomaže, da ih osobno u posjetu ovdješnjem hrv. učitelju i to u noći od 17. na 18. t. mj. No načavši vrata zatvorena, puste na njima posjetilcu. Peče ih naime što nosi fos, pa oni udri brže bolje, hitnije na vratima narisliti nekakvog čovjeka sa sesom sa uljevimi bojama. Ali ne imajući risarske vještine, učinile svoje prilike, koje si još i danas na tim vratima gledaju. No druge veteri eto ih opet na delu. Tu im je uspjelo. Zatepiše naime škuljice na onim starim vratima župnika-

veg vrta, da ih više crvi ne jedu. Ali ne sa bojam, već sa dičlovima svog vlastitog tlači i duše.

Eto ih ovih dana i na groblju. Spomenik pok. Ivana Žiganta opć. zastupnika, im je ko ten u oku. Batlčem odbiju s njega nekoliko skrila. Prošlo su godine razbili križ na groblju pok. župnika Jelenca; gosp. župniku Mandiću su tri po rezali, a pucuju ti brate moj samokresom sve u šesnaest. Ali oružnička postaja u Buzetu na sve naše prijave rek bi da spava. Prijavismo i jednog ovdješnjeg "fambura", koji nije jedne nedjelje pjevače pišto na kor u cikvi; time što nije pustio otvoriti vrata od kora; ali mislite da je bio kažnjiv? Odgovor nam glasio: Priteže su nisu slagal, dali je u to vrijeme već bio svećenik pred oltarom ili ne. Možimo zato oružničku postaju u Buzetu, neke na te hijene malo bolje pripazi, inače obratiti ćemo se drugamo.

Eto takvے stvarove stvara talijanska škola u našem selima. A ti tučni moj narode plaćaj na onih 25 djece talijanskog učitelja, peri i bojadili vrata svome učitelju i svećeniku. Pa još se katkada smutis te se s njima (tal.) druži? Daj ali pazi, da i ti ne postanesh hijedom, jer s kimi se držiš, shakav si.

Te su noćne hijene sami Širočići, Židarići, Čarneha i Bartulčići. Pluj izmetina, još se vas niti skakavci no boje.

Franina i Jurina.

Fr. Kako si prošal, Jure, ove Božićne blagdane.

Jur. A sta ćeš, po siromašku; slabo lito, pak su nam i slabli blagdani. Ali, hvala Bogu, On nas ni zapustil do sad, te uſajmo, da neće ni odsad.

Fr. Tako jo Jure. Nadajmo se, da će nam svim buduće lito biti bolje.

Jur. Da, uſajmo; zato začelimo svim našim čitateljem i cilom našem hrvatskom i slovenskom radu srtito i dobre mlado lito.

Fr. Dobro mu došlo i bilo bolje od slatoga. A pozdravljajuće te želim i tobis Jure dobro mlado lito.

Jur. Hvala ti Franu, isto želim i ja tebi od srca.

Razne primorske vesti.

Dvojako cijene za izvoz vina Iz Istre. Nekođi naši rodoljublji iz srednje Istre tuže nam se na upravu državnih željeznica, koja da pogoduje nekoje prediole Istre i Dalmacije gledo vozarine za izvoz vina, dočim druge ostecuje.

Tako primjerice je vozarina za vino iz Pazina u Moravsku i Česku na državnoj željeznicu skuplja ili viša nego li ona iz Trsta, Rovinje, čak sa otoka Hvara u Dalmaciji.

Vagon vina postavljen na postaju u Brnu (Moravsku) stoji iz Pazina K 652 po prilici a iz Hvara K 460. Iz Trsta i Rovinje K 8-20, a iz Pazina K 5-20 za sloštara.

Nepojmimo kako se je moglo uvesti tu razliku i zašto se pogoduje jedne a ostajuće druge? Zašto se nebi uvelo istu cijenu za izvoz za svih postaja Istre? Isto so tako pogoduju jedne a ostecuje druge i glede prevoza praznih bačava. Tako imadu oni

iz Buja, Oprilja itd. polaksice u tom obziru.

Stanovništvo uz obale naše — većinom talijansko, imade gleda izvoza svog vina sve moguće polaksice (a mnogi se razumiju i u komjulj) dočim se name u njeni zemlji stvara sve moguće potičkoće, te nemotemo absolutno s njima konkurrati gleda cijene na vino. Molimo dakle naše državne zastupnike, da se u tom pogledu zauzmu i za nas kod uprave državnih željeznica. (Hoće stalno i Op. ured.)

manje 16 a ne preko 30 godina i da pripredu polođaj-kom stalisu.

2. Da liječničkom avjedozbom dokazu, da su potpuna zdrava i snažna sustava.

3. Da donesu svjedodžbu čudorednosti.

4. Da donesu, ako su vojnici u pričuvi, općinsku potvrdu, da su prosti vojnički vježba za god. 1911.

5. Da se obvezu ostati kod uzor-gospodarstva kroz cijelu gore naznačenu dobu.

6. Ako su mlađoljetni, da donesu prijatelju raditelja dotično skrbišta, koji se moraju istodobno obvezati, da kroz cijelu gore naznačenu dobu neće tražiti da budo učenik pušten kući za poljake ili siljene radnje.

Prijednost imaju oni molitelji, koji znaju čitati i pisati.

Molba za primanje imaju prikazati se najpođje do 10. siječnja 1911. kod potpisanih upraviteljstva.

Upraviteljstvo državnog uzor-gospodarstva

u Pazinu, dne 10. prosinca 1910.

Zorkice

zahvaljujemo se ovim putem svim prijateljima i znancima, koji na budi koji nračin ublažile našu tugu i onima koji priustovavate na sprovodu.

PULA, 26. XII. 1910.

Obitelj Stiglić.

I. RAZTRESEN

krajac
civilnih i vojnih odjela
Via Giosuè Carducci br. II.

Preporuča se slavnom občinstvu grada Pule i okoline za zagotavljanje svih vrsti odjela po najnovijem kroju.
Preusmram takodjer sve vrste popravaka kao i oblikovanje odjela uz najumjereniju cijenu.
Uvećano obavljaju se točno i savjesno u najkratčem vremenu.

Obznana.

Ovlim donosi se do javnog znanja, da će se primiti sa 1. veljače 1911. na državnom uzor-gospodarstvu u Pazinu 8 radničkih učenika, koji će se moći praktički obrazovati u općim poljodjelskim poslovima sve do 20. prosinca 1911.

Stan i hrana dobili će ovi učenici kadava na gospodarstvu.

Uvjeti za primanje ovih učenika jesu: 1. Da dokazu krštenicom, da im je naj-

Na Monte Paradiso produžena Admiralska ulica je više gradjevnih parcela na prodaju po 3 krune kvadrat metar. Pobliže obavijesti daje vlastnik Andrija Turak,

skladište liesa, Siana.

Bečko skladište izabranih gotovih odjela

za gospodru i djece.

Adolf Verschleisser

PULA - Via Sergia 34-55 - PULA.

Preporuča svoje velike skladište raznih gotovih odjela, Raglan, prljentih ogretča, palotots, raznobojnih prsluka, ogretča za ključi itd.

Kraj i načinba mojih odjela tako su točni i savršeni da nadomeščaju sasma odjela po mjeri.

Gleno su takove da isključuju svaku utakmicu.

Novi izloži dučana u via Sergia 34 zaslužuju osobitu pažnju, jer su u njima izložene najbolje novosti sezone, kao: odjela „Chantelat“ i Raglan „Blerlot“.

Poslužuje se i hrvatski, česki i poljski.

neka se ova borba za hrvatski obraz što časnije dovrši.

Divilj se moramo tomu narodu, koji se radiju pušta mrevarili od svog dušmanina, nego li da pred njime prigne svoju glavu. Dok imade takova naroda, Hrvati mogu biti mirni: Istra im ne će nijedna sila na svijetu oteti.

Ali jedno nas zabrinjuje. Gdje Talijani ne mogu, da nas silem zatru, tamo oni rade milom. Dok se narod u osjećenijim krajevima Istru drži lijepo i juhački, dolio nas živalj u najzapadnijim krajevima, u blizini i pod uplivom talijanskih gnezda, pomalo malakse i nesvješće se stapa s našim neprijateljem. U tim zapuštenim mještanskim Talijanu diza na vrat na nos svoje škole, maticu slobodnosti našu djecu darovim i obućem; čine sve moguće, da ih privuku u svoje škole. Tu treba doskočiti, tu treba stati i zaprijetiti to nasilno odnarođivanje naše krvi. Naša družba sv. Cirila i Metoda za Istru vidi to našu neštreću i htio je izvi sile; da je ukloni. U potpunosti deti mjeseca cijvorila je na najizložitijim točkama n-še Istra sedam novih razreda. Sada se radi na tom, da u tri mesta; gdje bjesni najdivlja narodna borba, otvori tri nove škole. I tako će broj mještanskih učitelja poskotiti na 60, a mještane će izdati još i veću ponarsku. Otuda i potreba, da se tu družbu upravo sada što jače podupre, otuda i dužnost svim Hrvatima, da je što izdužnije pomognu.

Hrvati i Hrvatice! Na vratima je Nova Godina. Sjetite se tomi prigodom našu Istru, sjetite se naše družbe! Pomiclite da je naša izmaka godina, koja je družbi donijela i nešto dobra, ali je družba to dobro razdala među onih koji stradaju i kojih treba pridržati. Naskoro stupit ćemo u novu godinu, koja trči, da dkuži. Joneši još i više dobra, da može još i više izdati u svrhe naše narodne samoobrane u Istri i za uvijek otgnuti iz dušmanskih pandžađa, koji ne pitaju i ne zele, van da ostanu dobri i pravi Hrvati.

Pomožimo družbu!!!

Interpelacija

zastupnika Špinčića i drugova na Njegovu Preuzvišenost ministru za bogoštovje i nastavu.

Preuzvišenost g. ministra pravosudja.

Obzirom na interpelaciju pravopodpisanoj i drug. od dne 24. junija 1910. god. u kojoj bijahu navedeni konkretni slučajevi o nepoznavanju hrvatskog odnosno slovenskog jezika sa strane novoimenovanih sudbenih činovnika kod raznih kotarskih suda u Istri, u kojima obiljavaju većinoma Hrvati odnosno Slovenci;

Obzirom na to, da se je u ovoj interpelaciji osobito istaknulo slučaj imenovanja predstojnika kotarskog suda u Cresu, koji po zadnjem popisu pučanstva broji 5863 Hrvata i 2023 Talijana, dočim novoinvenovani predstojnik u opće ne poznava hrvatskog jezika;

Obzirom na činjenicu, da su bile dne 27. oktobra t. g. dvije žene iz Martinšćice, čisto hrvatskog sela u sudbenom kotaru Cres, pozvate k rečenom kotarskom sudu sa talijanskim pozivom, da su si dale prije rastumačiti poziv, da su se vratile neopravivši ništa kudi, jer ih kotarski sudac nije razumio, da im je rečeni sudac naložio, neka idu kući te neka se povrati drugi put sa osobom, koja poznava talijanski jezik, uslijed česa su te žene morale hoditi kadavā s sata u Cres i natrag i imale troškova;

Pošto se takav barbarски postupak u uređenoj državi i kod uređene uprave niti jedan dan trpijeti nobi smjelo, uslobodjuju se podpisani postaviti odnosno ponoviti njegovoj Preuzvišenosti g. ministru pravosudja

Upit.

1. Kako opravdava Vaša Preuzvišenost imenovanje predstojnika kotarskoga suda u Cresu, koji ne poznaje jezika većinu pu-

čanstva onog kotara, koso i imenovanje sudske u Lošinju i po jednog kancelista u Puli, u Vodnjanu i Kopru, koji ne poznaju jeziku velikog dijela odnosno većine pučanstva ovih kotara?

2. Što kani Vaša Preuzvišenost poduzeti, da se odmah odprave ovi tim novanjima nastali nedeću odnošaji, osobito u Cresu, odnosaji, koji se u uređenoj državi po pravu i zakonu ne daju uredzati?

B e d, 29. 11. 1910. (Sljede podpisi.)

Interpelacija

zastupnika Špinčića i drugova na Njegovu Preuzvišenost ministru za bogoštovje i nastavu.

Novayas kod Poreča jest selo, koje po zadnjem popisu pučanstva broji 998 stanovnika. Kao občevni jezik naveden je kod 115 stanovnika hrvatski a kod 812 talijanski. U istina pak imade samo četiri ili pet najnovije doba tamo priseljenih karjelskih obitelji, u kojima se govori talijanski, dočim se u svim drugim obiteljima govor hrvatski.

Oko god. 1870. bijas je uste ustrojena jednorazredna javna pučka škola sa talijanskim naukovnim jezikom, koja se nalazi sad u jednoj sad u drugoj kući.

Prošla godina sagradila se je na trošak (oko 35000 K) svih stanovnika onog skolskog područja bez obzira na narodnost, nova zgrada sa trim sobama za poduku i se stakom za učitelja. U toj zgradi stane jedan talijanski učitelj, podučavaju dvije učiteljske sile u dvjema sobama za poduku, dočim se u trećoj sobi za poduku nalazi djece uzgajalište talijanske družbe „Lega Nazionale“, te tvornice djece za talijansku školu.

Sve se to dogodja pred očima c. k. austrijskih školskih oblasti usprkos gori opisanim faktičnim jezikovim odnošnjima, usprkos tome, da ljudi već više godina mole za hrvatsku školu i usprkos tome, što su se izjavili prigodom odnosne komisionalne rasprave obdržavane na licu mjesta dne 29. januara t. g. zastupnici od 83 djece dužne polaziti školu za hrvatski naukovni jezik.

Takve se odnošaje nebi smjelo trpijeti u uređenoj državi te moraju jako uz nemiriti i najmirnije ljudi u tom selu, jer uđavaju, da se je školska zgrada sagradila po našu oblasti sa novcem svih porezovnika, dokle i onih, koji već više godina mole za hrvatsku pučku školu i koji su se kod uređovne komisije izjavili za hrvatski naukovni jezik, da se u toj školi podučava izključivo u talijanskom jeziku i da se ju rabi za talijansku privatnu školsku družbu i u opću u svrhu odnarođivanja. (Kakva je bila težnja za hrvatskim naukovnim jezikom kod tamošnjeg naroda, dokazuje okolnost, da se je upisalo u tamošnju hrvatsku privatnu pučku školu koja se je nedavno otvorilo, 105 djece, za dnevnu poduku i oko 70 odraslih mladića za večernju poduku.)

Iz tih razloga, postavljaju podpisani na Njegovu Preuzvišenost gosp. ministru za bogoštovje i nastavu slijedeći

Upit:

Jeli voljna Njegova Preuzvišenost poduzeti odmah shodne korake, da se odmah odstrani iz školske zgrade školskog područja Novayas kod Poreča u Istri odječe uzgajalište talijanske privatne družbe „Lega Nazionale“ da se u tom selu osnuje na temelju dne 29. januara 1910. obdržavane komisionalne rasprave javna pučka škola sa hrvatskim naukovnim jezikom i da se tu školu smjesti u gornju školsku zgradu?

B e d, dne 29. XI. 1910. (Sljede podpisi.)

Maričanski spor. — Konac godine

Mnogi misle, da bez tuđeg znanja i volje u „Našu Slogu“ nedodje ni jedna beseda. To je mnojno krivo, jer žalibice od višo vremena ja sam vrlo rijeko što napisam za ovaj list, a skoro nikad niovitim prije, što su drugi napisali.

Ove se je godine, uslijed prelike dobrote odgovornog tredačnika dogodilo nešto, čega nismoču nikako odobriti.

Gosp. Radić iz Maričane oborio se je u nekoliko brojeva „Naša Sloga“ na tamoznjeg posjednika g. Viktora Marotu.

Od ovoga je sledio nakon dugog oklovanja, — jer sam ja sam želio — da se nemće ulja u vatru — doša kratak odgovor, a na to opet dosta veliko „priopisano“ g. Radić. U tom priopisanom imam par stavku, koji uzeti sami za se pred ljudima, koji nepoznaju pobliže odnošaju, mogu pobudit sumnju o poštenju Mardato. A posto je Viktor Marot čovjek po nizu suda pošten nad svaku sumnju i velikog je dobra učinio svoj dan Mardani i njegovom narodu, to je moram da očitujem ovako pod konac godine, da o privatnom poštenju g. Marot nikad nisam posumnjao ni govorio proti njemu. Sto g. Radić spominje moje neke riječi glede lokalna gdje ima bili Maričansko društvo, to se smije i može sumnici jedino tako, da kad sam čuo, da ima u selu aglacija proti Viktoru Marotu, da on tobožje sve sam bavio i da je spravio (ili hoće da spremi) blagaju i sve posuđiljike stvari u svoju kuću, rekao sam (a to bih i danas, da razpršim slabu vjeru o poštenom čovjeku), da je bolje, da uted ostane Izvan Marotove kuće, mokar Imale društvo više trošiti na najnovinu.

Gledе tobožnjega nekorečinoga računaja ili zahtjeva komata na uloške, bilo je puka bludnja g. Morota prema nošinu računaja pri našim društvinama. On je naime nekom zgodom htio, da mu Maričansko društvo plati komate od tada tekuće godine na onoj dio uložka, što mu ga je za to društvo isplatio naša Posuđiljica u Puli. Prema našim običajima, komati na uložke od godine u kojoj se daju, isplaćuju se samo tada, kad se digne cieli uložak, ili kad koncem godine (ili odmah početkom nove) ulagatelj hoće, da ima u gotovom komatu od cieli pretekle godine. Gosp. Marot da se je uglovit o onoj bludnji. To potvrđuju g. Stihović, ravnatelj Istarske Posuđiljnice u Puli, koj me je molio, da i u njegovo ime dodam ovu izjavu. Ni, u onom koraku gosp. Viktora Marota nitko razuman neće vidjeti ništa zla.

Toliko na razjašnjenje sa željom, da osobna zadirkivanja prestanu i da osobito naši mladići svoje umne silo porabiju proti onim, koji su Maričani i Maričancima i cijelom hrvatskom narodu u Istri zadali stotine ljudi rana.

P u l i a, 29. decembra 1910.

Dr. M. Loginja v. r.

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

Sretnu novu godinu nazivljemo svim našim čitateljima želeći im iz dna srca svako dobro, najpače južnako zdravlje i podpuno zadovoljstvo!

Extra Pugliam nulla salus! Na 19. ovog mjeseca imala je puljska Općina otpremiti u domovinu jednog bezposlenog Dalmatinca. I zbilja ukreće čovjeka na parobrod drustva „Puglia“, što odlazi iz Pule na 6 sati u jutru.

Vatja znuti, da je na 8 sata po podne istog dana odlazio iz Pule za Dalmaciju Lloyd parobrod i da za to uje bas trebalo dizati ljudi na 4 sata u jutru po krutoj zimi. Zatim vatja znati, da Lloyd i

domaća drustva daju Općinama 38% popusta kad udomljuju tuđe općinare. A

„Puglia“ ne daje popusta. I tako ona dalmatinska Općina ima da nadoknadi veći trošak i to u zep „Puglia“, po volji puljske latinske gospode.

Zato Općina nije čovjeka otpromila Lloydovim parobrodom? Sigurno ne za to, jer je Lloyd „austriaco“...

Možda su latinska gospoda na „Pugliu“ spekulirala i kad je ono prošlog ljeta vezenižni sjer Ciroletto Frank htio proterati iz Pule nekolicinu stotina dalmatinskih i bosanskih radnika, da spasit Pulu od puljske kolere?

Kako smo se kasno sjetili liječnika proti kolere! Ako htče obraniti Pulu od puljske kolere, ukraj zdrave ljudi na puljski brod, doveđi do to u arenal nekoliko stotina puljskih radnika e... salva la patria! U istihu velika je latinska mudrost.

Javni sastanak. Petak dne 80. t. m. u 8 sati na večer držati će se javni sastanci u slijedećim lokalim: Gostiona Ferencić u Via degli Operai, Gostiona Valkovici u Via Monte Castagnier, Gostiona Zie Ivan u Ammiragliatu, Gostiona al Campi Elisi u Medulin.

Predmet razgovora: Popis pučanstva.

Nova narodna Banka u Puli. U prvoj polovici budućeg mjeseca počet će dječevali - novoustanovljena Banka pod imenom „Kreditno i ekspornitno društvo, registrirana zadržala neograničenim jamstvom“ u Puli. Prostorije te nove Banke bili će u Via Giosuē Cireddi.

Novom novčanom zavodu želimo najbolji uspjeh.

Narodni darovi. Na Badnjoj večeri kod Čestica sabrano od Čeha i Hrvata K 387.

Ostatak novca koji je bio sakupljen za vrijeme pok. Zorki Stiglić daje se družbi K 28-70. Hrvatska Omladina.

Čitoničen u Labinjanu držati će svoju redovitu glavnu skupštinu u nedjelju dne 1. siječnja 1911. u 6 sati na večer uz slijedeći dnevni red:

1. Pozdrav predsjednika.
2. Izvješće inžinjera.
3. Izvješće blagajnika.
4. Izbor nove uprave.
5. Eventualije.

Odbor.

Voloski kotar:

Kastavci! netrpite te poruge. Prijatelj nam piše: Slučajno dopade mi u ruku jedan omot (kuverta) c. k. baždarskog uređa u Kastvu. Pročitav naslov tog ureda prekrizim se levom rukom. Evo zastol! Na omotu tog ureda stoji crno na bijelom:

K. K. Eichamt — Castua ex offo — Portofrei. A pečat? Eva i njega:

K. K. Eichamt Castua.

U Kastvu — dakle njemački i talijanski a hrvatskomu ni traga! Je li to moguće? Dakako da je! A kako dugo će ta poruga potrajati? Dok budu htjeli Kastavci. Nadamo se, da neće dugo.

Pazinski kotar:

Zadnji dan! Žurno se približava 31. decembra o. g., dan osoblja, jer će popis naroda ustanoviti narodno, kulturno i gospodarsko stanje u našoj državi. Širok istražio o tome lijevi broj predavanja. Par tisuća knjizičica „Što smo, što imamo“ našu je već u rukama. Mnogo ih je već poučeno, ali još ih više nauka treba. Kad bi sada svaki rodoljub svoju dužnost učinio, mogli bismo mirno čekati uspjeh toga popisa naroda, koji će imati upravo nedugledno značenje za budućnost naroda našega. Imo mještia, kamo predavać do sada nije mogao doći, a ne će ni kašnije moći; tamo neko dođu bar stampane upute, po kojima svaki pisem čovjek može narod poučavati.

„Istarski klub“ u Beču poklonio je „Odu-

boru za prosvjetu* u Pazinu ljeplji broj razglednica sa slikom blagopokojnoga biskupa Jurja Dobrile, da po jednu priklepi svakoj kužišći. Biš sudi i jest doba, da siliko velikoga pokojnika zadje u norod. Ono milo i plemenito lice neka nas sjeti, da nas narod nije umr'ego, nego na mnogim mjestima još spava, all tko spava, taj se se probuditi.

Knjizišće sa slikom stoji 10 illira, 10 komada 90 f., a 50 komada 4 K. Naružbo prima g. Senen Mogorović, svršeni pravnik u Pazinu.

Na posao svi, kojima u gradima radojubno srce bježe, nared vam zove!

Is Pazinu. U predzadnjem broju "Nase Sloge" izasao je članici; koji kaže, da nijesu nekoji učitelji ovoga kotara dobili još plaće, a koprjem traje već škola 3 mjeseca. Sada je već tri mjeseca i po škole; i još bilještio dobili plaću.

Svaki čovjek mora se diviti pipavosti otihi ljudi, koji moraju za to skrbiti.

Ja bili rádo znao, što bi dočinili radili, da oni budraju čekati nekoliko mjeseca plaću:

All dài: „Sít čovjek i na objed zaboravi ići!“

Vidjet ćemo, koliko vremena ćemo još žekuti i strpljivoši je i priviše:

Popis pučanstva. Članovi odbora za popis pučanstva na božićni nedjeljnički su skupština u Karlobi, Sv. Nedjelji i Sumbregu.

U nedjelju dne 1. januara podučavati će u Sv. Martinu i Rabu, a u petak dne 6. januara u Boratu.

Tima završuje ovaj odbor svoja predavanja o popisu pučanstva, kojih je održao preko 40, što je, ako se uzme maleni broj predavača i isto tako ograničen broj dana, koji su za skupštine podesni, svakako pričitan broj.

Odbor će se sada baciti na drugo polje, a o tom ćemo u budućem broju javiti opštinu.

Koparski kotar:

Hijene u Sovinjaku. Hijene u Sovinjaku! Čudno jeli? pa ipak istinito. Samo što to nisu noćne "zvijeri", već noćne izmetine u ljudskoj podobi. Glavu nose pokunjenu, hrbit pogibljen, a hod očuvaju nas Bože, kao ukocen. Žive u Sovinjaku u Austriji. Hrane se pojednostavljeno, zato vonjaju na kilometra daleko. Radi toga pristojni i posteni ljudi moraju u njihovoj blizini zapečiti nos. A tako zaudaraju po mrežini, da kad bi se s njima ognojilo polje, potrovali bi bilje na stoljeća; dakle objekti ispod odpadaka ljudskih. Ako ih glad nuči, osmije se često, na same spomenike na groblju. Žandarmi ih se nöpće ne boje. A da bi oni i ovdješnja talijanska škola svoju djecu o pristojnosti podučavali i u budućnost upućivali, o tom se barem u srednjem Sovinjaku ništa ne čuje. Prave su to hijene, samo što je još u tom razliku, što joj hijena tijelom kosmati, dokim imaju oni i dušu kosmatu.

Anonimnim se pismom prijavlja ovdješnjem hrv. učitelju. Vele, da ga kroz dvije godine, što je kod njih ne upoznaše do sada, te da će ga razbitom glavom poslati u Čićariju, ne umri li se čim prije. Nije im naime uspjelo zvesti naš narod, da im potpisu molbu za imati opet administraciju općine u Sovinjaku. Ali videć, da im to ne pomaže, eto ih osobno u posjeto ovdješnjem hrv. učitelju i to u noći od 17. na 18. t. mj. No našavši vrata zatvorena, pusti na njima posjetilcu. Peče ih naime što nosi ses, pa oni udri brzo bolje, hitnjedo na vratima narisati nekakvog čovjeka sa sesom sa uljevinom bojama. Ali ne imajući risarske vještine, učinile svoje prilike, koja si još i danas na tim vratima gledaju. No druge većeri eto ih opet na delu. Tu im je uspjelo. Zadepile naime škuljice na vratima narisati župniko-

veg vrta, da ih više crvi ne jedu. Ali ne sa bojama, već sa dielovima svog vlastitog tela i duše.

Eto ih ovili danu i na groblju. Spomenik pok. Ivana Žiganta opć. zastupnika, im je ko tra u oku. Batlješem odbiju s njega nekoliko skrlja. Prošlo su godine razbili križ na groblju pok. župnika Jelenca; gosp. župniku Mandiću su trije po rezali, a pucu li brate moj samokresom sve u šesnaest. Ali oružniška postaja u Buzetu naše naše prijave rek bi da spava. Prijavimo i jednog ovdješnjeg "tambura", koji nije jedne nedjelje pjevače pustio na kor u crkvi; time što nije pustio otvoriti vrata od kora; ali mislite da je bio kuhjan? Odgovor nam glasio: Priče se nisu slagale, dali je t to vrijeme već bio svećenik pred oltarom ili ne. Molimo zato oružnišku postaju u Buzetu, ika na te hijene mašo bolje pripazi, i da se obraćat ćemo se drugačije.

Eto takvے stvarove stvara talijanska škola u nešinim selima. A ti tužni moj narod! plaćaj na otihi 20 djece talijanskog učitelja, peri i bojadili vrata svome učitelju i svećeniku. Pa još se kakšda smutia te se s njima (sl.) druži? Daj ali pazi, da i ti ne postaneš hijenom, jer i kimi se držiš, ónakav si.

Te su noćne hijene sami Širočići, Židarići, Čorneha i Bartulići. Pfu! izmetine, još za vas niti skakavci ne boje.

Franina i Jurina.

Fr. Kako si prošal, Jure, ove Božićne blagdane.

Jur. A šta ćeš, po siromašku; slabo lito, pak su nam i slab blagdani. Ali, hvala Bogu, On nas ni zapustil dosad, te usjmo, da neće ni odsad.

Fr. Tako je Jure. Nadajmo se, da će nam svim buduće lito biti bolje.

Jur. Dà, usjmo; zato zaželimo svim našim citateljem i cilom našem hrvatskom i slovenskom rodu sretino i dobro mlado lito.

Fr. Dobro mu doslo i bilo bolje od strogog. A pozdravljaju te želim i tebi Jure dobro mlado lito.

Jur. Hvala ti Frane, isto želim i ja tebi od srca.

Razne primorske vesti.

Dvojake celine za izvoz vina iz Istre. Nekoje naši rodoljubi iz srednje Istre tužne nam se na upravu državnih željeznica, koja da pogoduje nekoja predilec Istra i Dalmacija gledo vozarine za izvoz vina, dočim druge ostecuju.

Tako primjerice je vozarina za vino iz Pazina u Moravsku i Česku na državnoj željeznicu skuplja ili viša nego li ona iz Trsta, Rovinja, čak sa otoka Hvara u Dalmaciji.

Vagon vina postavljen na postaju u Brnu (Moravska) stoji iz Pazina K 652 po prilici a iz Hvara K 460. Iz Trsta i Rovinja K 8-20, a iz Puzina K 5-20 za stolitaru.

Nepojmimo kako se je moglo uvesti tu razliku i zašto se pogoduje jedne a ostecije druge? Zašto se nebi uvelo istu cenu za izvoz sa svih postaja Istre? Isto se tako pogoduje jedne a ostecije druge i gledo prevoza praznih bačava. Tako imaju oni

iz Buja, Oprilja itd. polakšice u tom obziru.

Stanovništvo uz obale noš — većinom talijansko, imade gledi izvoz svog vina sve moguće polakšice (a mnogi se razumiju i u kemijski) dođim se norma u mrtvini i zmlje stvara sve moguće potekloće, te nemamošte absolutno s njima konkurenati gledi cijena na vino. Molimo dakte naša željezna zastupnike, da se u tom pogledu zauzmu i za nas kod uprave državnih željeznica. (Hoće stalno! Op. ured.)

Javna zahvala.

Prigodom smrti naše nezaboravne sestre odnosno kćerke i rodjakinje

Zorkice

zahvaljujemo se ovim putem svim prijateljima i znancima, koji na budi koji način ublažile našu tugu i onima koji prisustvovale na sprovodu.

PULA, 26. XII. 1910.

Obitelj Stiglić.

Obznana.

Ovim donosi se do javnog znanja, da će se primiti sa 1. veljače 1911. na državnom uzor-gospodarstvu u Pazinu 8 radničkih učenika, koji će se moći praktički obrazovati u općim poljodjelskim poslovima sve do 20. prosinca 1911.

Stan i hrana dobiti će ovi učenici baviti na gospodarstvu.

Uvjeti za primanje ovih učenika jesu:

1. Da dokazu krštenicom, da im je no-

manje 16 a ne preko 30 godina i da prizadaju poljodjel-kom stalištu.

2. Da ljeđničkom svjedodžbom dokazu, da su potpuna zdrava i snažna sustava.

3. Da donesu svjedodžbu čudorednosti.

4. Da donesu, nko su vojnici pricuvi, općinsku potvrdu, da su prosti vojnički vježbala za god. 1911.

5. Da se obežu ostati kod uzor-gospodarstva kroz cijelu gore naznačenu dobu.

6. Ako su mladoljetni, da donesu prijedu roditelja dotično skrbnika, koji se moraju istodobno obvezati, da kroz cijelu gore naznačenu dobu neće trožiti da bude učenik pušten kući za poljske ili slične radnje.

Prijedost imaju oni molitelji, koji znaju etiči i pisati.

Molbe za primanje imaju prikazati se najdalje do 10. siječnja 1911. kod potpisnog upraviteljstva.

Upraviteljstvo državnog uzor-gospodarstva

u Pazinu, dne 10. prosinca 1910.

I. RAZTRESEN

krajac
civilnih i vojnih odjela
Via Giosuè Carducci br. II.

Preporuča se slavnom občinstvu grada Pule i okolice za zgodnje vježbo svih vrsti odjele po osnovljenim kroju.
Preuzimamo također sve vrsti popravaka kao i občenje odjela uz najumjereniju cenu.
Sve radnje obavljaju se točno i savjetošte u najkratčem vremenu.

Na Monte Paradiso produžena Admiralska ulica je više gradjevnih parcela na prodaju po 3 krune kvadrat metar. Pobliže obavijesti daje vlastnik

Andrija Turak,
skladište liesa, Siana.

Bečko skladište izabranih gotovih odjeila za gospodru i dječu.

Adolf Verschleisser

PULA - Via Serbia 34-55 - PULA.

Preporuča svoje veliko skladište raznih gotovih odjeila, Raglan, prolijetnih ograća, paletots, raznobojnih prsluka, ograća za ključ itd.

Kraj i načinba mojih odjeila tako su točni i savršeni da nadomeščaju sačima odjeila po mjeri.

Cione su takove da isključuju evaku utakmicu.

Novi izloži dućana u via Serbia 34 zaslužuju osobitu pažnju, jer su u njima izložene najbolje novosti sezone, kao: odjeća "Chantelair" i "Raglan Bloriot".

Poslužuje se i hrvatski, česki i poljski.

Poštovano občinstvo!

Pozor na

Prvu slovensku narodnu trgovinu u Primorju, koja ima skladiste svakovrstnih svačnih strojeva, dvokolica, gramofona ploča i raznih potrebitina za sveće i krojce.

Posebice preporučam svjetsko poznate svačne strojeve marke "Pfeil" i "Gritzner", za koje imam jedino zastupstvo i skladiste za Primorje.

Upozorujem na svoju Sluger B slike strojeve, koji su vrlo odporni i jestini; za svaki stroj jamčim 5 godina; nadalje imam razne dvokolice engleskih i domaćih tvornica, te ujedno preporučam sl. občinstvu svoju mehaničku radionicu, gdje primam svakovrstne popravke spadajuće u tu struku.

JOSIP DEKLEVA

Gorica, Via Municipio br. 1.

Na zahtjev se došle novi slovenski cijenik franko.

SVOJ K SVOMU!

Tiskara i knjigovežnica

LAGINJA i DR.

Ulica Giulia, 1. PULA Ulica Giulia, 1.

Preporuča se za tiskarsko, knjigovežko i galanterijske radnje. Solidna izrada pečata iz gume.

Imade u zalihi tiskarsko i knjigovežnica za p. n. občine, crkve, škole, udjeljstvike, posuđilnice, konsum, drutava, trgov. knjige, pisanke za škole, kao i sve pisareko i risačko potrebitino.

Pozor!

50.000 para cipela.

4 para cipela samo za K 750.
Radi obustave plaćanja više velikih tvornica povjerenom mi je rasprodati veliku zapuštu cipela ispod tvorničke cene. Ja prodajem zato svakomu 3 para cipela na podvez za gospodu i 2 para za gospodje, smodje ili crne kože, galosirane sa čvrsto zabiljtim podplatom, vrlo ukusne najnovijeg oblika. Veličina po broju.

Sva 4 para stoje samo K 750
Razasili pouzećem

C. GRÜNER, Izvoz cipela
KRAKOV, br. 842.

Promjena dozvoljena, a na zahtjev vraćam i novac.

Pozor!

50.000 para cipela.

Radi obustave plaćanja više velikih tvornica povjerenom mi je rasprodati veliku zapuštu cipela ispod tvorničke cene. Ja prodajem zato svakomu 3 para cipela na podvez za gospodu i 2 para za gospodje, smodje ili crne kože, galosirane sa čvrsto zabiljtim podplatom, vrlo ukusne najnovijeg oblika. Veličina po broju.

Sva 4 para stoje samo K 750
Razasili pouzećem

C. GRÜNER, Izvoz cipela
KRAKOV, br. 842.

Promjena dozvoljena, a na zahtjev vraćam i novac.

Nikada više!

neću mjenjati sapuna otkad grubim Bergmannov Steckenspferd - Ullendorff sapun (marka Steckenspferd), oti Bergmann & Co., Těšín, a Šibenik, jer ovaj sapun jedino čuva kožu od sunčanih pljuga i uzdržava lopat, močanu i uježnu put.

Komad po 80 para dobiva se u svim lekarnama u drogerijama i dućanima parfumerijama.

PEKARNA

LJUDEVIT DEKLEVA

Via Campi Marzli br. 5 - Podružnica Via Sisana 14.

Prodaja svježeg kruha tri puta na dan.

Direktna poslužba u dom i u javnoj lokaci.

Prodaja svakovrstnog brašna iz najboljeg milna po dnevnoj cijeni.

Poslužba brza i točna.

DRUŽBINE OLOVKE

dobivaju se u tiskari

LAGINJA i dr. - PULA
VIA GIULIA, 1.

Austro-hrvatsko parobrodarsko društvo na dionice u Puntu.

Plovitbeni red

vrijedi od 1. novembra 1910. do opoziva.

Pruga: Rijeka-Punat.

SVAKI dan	Odl. i Dol.	Postaje	Odl. i Dol.	SVAKI dan
prije podne			po podne	
5.45	odl.	V PUNAT	dol.	4.50
6.—	dol.	Krk	odl.	4.35
6.10	odl.	"	odl.	4.25
7.—	dol.	Glavotok	odl.	3.40
7.05	odl.	"	odl.	3.85
7.55	odl.	Malinška	odl.	3.05
7.45	odl.	"	odl.	2.55
8.00	dol.	Omisalj	odl.	2.10
8.35	odl.	"	odl.	2.—
9.20	dol.	R I J E K A	odl.	12.55

Uvjetovalo pristajanje u Rijeci.

Pruga: Rijeka-Opatija-Rab-Nerezine.

UTORAK	PETAK	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Subot.	Srijeda
prije podne	prije podne			po podne	po podne	
6.20	7.20	odl.	V RIJEKA	odl.	5.—	4.50
6.55	7.55	dol.	Opatija	odl.	4.26	3.55
7.—	8.—	dol.	"	odl.	4.15	3.45
8.20	9.20	dol.	Beli	odl.	2.5—	2.25
8.30	9.30	dol.	"	odl.	2.45	2.15
—	10.20	dol.	Merag	odl.	1.65	—
—	10.30	dol.	"	odl.	1.45	—
9.40	11.—	dol.	Krk	odl.	1.05	1.05
9.50	11.10	dol.	"	dol.	12.65	12.55
11.20	—	dol.	Baščanova	odl.	11.25	11.25
11.40	—	dol.	"	odl.	11.15	11.05
—	—	dol.	Rab	odl.	9.25	9.25
1.30	1.—	dol.	"	odl.	9.15	9.15
1.50	1.20	dol.	"	odl.	8.80	8.80
2.15	1.55	dol.	Lan	odl.	8.40	8.40
2.25	2.05	dol.	"	odl.	7.15	7.15
8.50	8.80	dol.	Veli Lošinj	odl.	7.05	7.05
4.—	8.10	dol.	"	odl.	6.85	6.85
4.10	8.50	dol.	Mali Lošinj*)	odl.	6.45	6.45
4.20	4.—	dol.	"	odl.	6.—	6.—
5.05	4.45	dol.	NEREZINE	odl.	—	—

*) Luka Sv. Marija.

Uvjetovalo pristajanje u Panti i Leparu.

Ravnateljstvo si pridržaje pravo — prema okolnostima — promjene plovitbenog roda.

Nikada više!

neću mjenjati sapuna otkad grubim Bergmannov Steckenspferd - Ullendorff sapun (marka Steckenspferd), oti Bergmann & Co., Těšín, a Šibenik, jer ovaj sapun jedino čuva kožu od sunčanih pljuga i uzdržava lopat, močanu i uježnu put.

Komad po 80 para dobiva se u svim lekarnama u drogerijama i dućanima parfumerijama.

VLASTITI PROIZVODI!

Trgovina i radionica cipela
ROB. BONYHADI (prije P. Zaro)
PULA — Via Serbia 33 — PULA.

Preporuča za božićne blagdane i novu godinu svoja bogato skladiste cipela za gospodje, gospodu i djecu uz cijenu naprijed.

od 2 kruna.

Poslužuje se hrvatski.

Vanjsko narudžbe obavljaju se točno uš pouzeda.

Najbolji česki izvor!

Jeftino perje za postelje!

1 kg sivo, dobro očišćeno 2 K; bojo 240 K; prva vrata 289 K; blelo 4 K; blelo, pačuljasto 510 K; 1 kg najduže, kao snieg blelo, očišćeno 640 K; 8 K; 1 kg pačuljasto, sivo 6 K, 7 K; blelo fino 10 K; najduže prsne pačuljice 12 K.

Kod narudžbe od 5 kruna franko.

iz gustog orvenog, plavog, bijelog ili žutog mankinga, pokrivač, 180 cm dug, 116 cm širok, sa žastuškom, svaki 80 cm dug, 68 cm širok, napušen s namnjivim, sivim, vrlo trajnim pačuljastim perjem 18 K; polni pačuljice 20 K, pačuljice 24 K; pojedini pokrivači po 10, 12, 14 i 16 K; jastuci po 8, 35 i 4 K. Raznoliko se ponosno potpisao od 12 K franko. Roba se zamjenjuje ili uzmije natrag franko; ako se ne dopada vraća se novac. — Clientel budava i franko.

S. BENISCH, Dešenice, 762, Šumava

Kupujte odijela samo u trgovini

BOHINEC i drug

ulica delle Terri 2, TEST, ulica S. Lazzaro 17

(Ugao iz crke sv. Antona novoga)

Velika zaliha svakovrstnih odijela, ogretića, kaputa i košulja za gospodu i dječake. Najnovije i najmoderne u haljevcima, mantijama i odijelima za dame i djevojčice.

Primaju se narudžbe za odijela po mjeri.

NOVO!

HOTEL ELISABETTA

PULA, via Arena br. 1.

Vlasnik: Frane Barbalić

sasma nanovo i moderno uređen, sa loptim i zrađnim sobama, opremljenim sasma novim pokutvom i postoljom.

Sasma u blizini parobrodarske stанице, postaja tramvaja, blizu kolodvora.

Poslužba brza i točna, cene, vrlo umjerenе. — Ulaz sa ulice Arena br. 1 i sa restauracije piazza Ninfa br. 1; vlasništvo istog gospodara.

Preporuča se našem občinstvu uz geslo: SVOJ K SVOMU!